

ליקוטי אמרים

כדבריהם אם היתה נפש ארת לבדה היא המתפללת והיא המחשבת ומהדרת המחשבות וחות. אבל באמת לאמיתו הן שתי נפשות הגלחמו' זו עם זו במוחו של אדם כל אחת הפצה ורצונה למשול בו ולהיות המוח ממלא מכנה לבדה. וכל הדדורי תורה ויראת שמים מגפש האלהית וכל מילי דעלמא מגפש הבהמית רק שהאלהית מלובשת בה. והוא כמשל אדם המתפלל בכונ' ועומד לנגדו עו"ג רשע ומשיח ומדבר עמו כרי לבלבלו שזאת עצתו בודאי שלא להשיב לו משוב ועד רע ולעשות עצמו כחדש לא ישמע ולקיים מה שבתו אל תען כסיל באולתו פן תשוה לו גם אתה כך אל ישיב מאומה ושם מענה ומענה נגד המחשבה זרה כי המתאבק עם מעול מתגוול ג"כ רק יעשה עצמו כלא יודע ולא שומע ההרהורי' שנפלו לו ויסירם מדעתו ויסוף אומץ בכת כוונתו ואם יקשה לו להסירם מדעתו מפני ששרדים דעתו מאד בחזקה אזי ישפיל נפשו לה' ויתתן לו ית' במחשבתו לרחם עליו ברחמיו המרובים כרחם אב על בנים הנמשכים ממנו וככה ירחם ה' על נפשו הנמשכת מאתו ית' להצילה ממים הודונים ולמעט יעשה כי חלק ה' ממש עמו :

פרק כט אך עוד אחת צריך לשית עצות בנפשו' הבינונים אשר לפעמים ועתים

רבים יש להם טמטום הלב שנעשה כאבן ולא יכול לפתוח לבו בשום אופן לעבודה שבלב זו תפלה. וגם לפעמים לא יוכל להלחם עם היצר לקדש עצמו במותר לו מפני כבדות שבלבו וזאת היא עצה היעוצה בזהר הקדוש דאמר רב מתיבתא בגן עדן אעא דלא סליק

ליקוטי אמרים לו

סליק ביה נהורא מבטישין ליה כו'. גופא דלא סליק
ביה נהורא דנשמתא מבטישין ליה כו' פי' נהורא
דנשמתא שאור הנשמה והשכל אינו מאיר כל כך
למשול על חומריות שבגוף. ואף שמבין ומתבונן
בישכלו בגדולת ה' אינו נתפס ונדבק במוחו כל כך
שיוכל למשול על חומריו הלב מחמת חומריותו וגסותו
והסיבה היא גסות הקליפה שמגביה עצמה על אור
קדושת נפש האלהית ומסתרת ומחשיכה אורה. ולזאת
צריך לבטשה ולהשפילה לעפר דהיינו לקבוע עתים
להשפיל עצמו להיות נבזה בעיניו נמאס ככתוב ולב
נשבר רוח נשברה היא הס"א שהיא היא האדם עצמו
בבינונים שגפיש החיונית המחיה הגוף היא בתקפה
כתולדתה בלבו נמצא היא היא האדם עצמו. ועל
נפש האלהית שבו נאמר נשמה שנתת בי טהורה היא
שנתת בי דייקא מכלל שהאדם עצמו איננו הנשמה
הטהורה כי אם בצדיקים שבהם היא להפך שגשמה
הטהורה שהיא נפש האלהית הוא האדם וגופם נקרא
בשר אדם. ובמאמר הלל הזקן לתלמידיו כשהיה הולך
לאכול היה אומר שהוא הולך לגמול חסד עם העלובה
ועניה הוא גופו כי כמו זר נחשב אצלו ולכן אמר שהוא
גומל חסד עמו במה שמאבילו כי הוא עצמו אינו דק
נפש האלהית לבד כי היא לברה מחיה גופו ובשרו
שהרע שהיה בנפש החיונית המלובשת בדמו ובשרו
נתהפך לטוב ונכלל בקדושת נפש האלהית ממש
בצדיקים. אבל בבינוני מאחר שמהותה ועצמותה של
נפש החיונית הבהמית שמס"א המלובשת בדמו
ובשרו לא נהפך לטוב תרי היא היא האדם עצמו וא"כ

הוא

ליקוטי אמרים

הוא רחוק מה' בתכלית הריחוק שהרי כח המתאווה שבנפשו הבהמית יכול ג"כ להתאוות לדברי האסורים שהם נגר רצונו ית' אף שאינו מתאוו לעשותם בפועל ממש ח"ו רק שאינם מאוסים אצלו באמת בבצדיקים כמש"ל [פ' יב]. ובוה הוא גרוע ומשוקץ ומתועב יותר מבעלי חיים הטמאים ושקצים ורמישים כנ"ל וכמ"ש ואנכי תולעת ולא איש וגו' [וגם כשמתגברת בו נפשו האלהית לעורר האהבה לה' בשעת התפלה אינה באמת לאמיתו לגמרי מאחר שחולפת ועוברת אחר התפלה כנ"ל ספי"ג] ובפרט כשיזכור טומאת נפשו בתמאת נעורים והפגם שעשה בעלזני' ושם הוא למעלה מהזמן וכאלו פגם ונטמא היום ח"ו ממש ואף שכבר עשה תשובה נכונה הרי עיקר התשובה בלב והלב יש בו בחי' ומדרגות רבות והכל לפי מה שהוא אדם ולפי הזמן והמקום כידוע ליודעים ולכן עכשיו בשעה זו שרואה בעצמו דלא סליק ביה נהורא דנשמתא מכלל שהיום לא נתקבלה תשובתו ועונותיו מבדילים או שרוצים להעלותו לתשובה עילאה יותר מעומקא דלבא יותר ולכן אמר דוד וחטאתי נגדי תמיד. וגם מי שהוא נק מוטאות נעורים החמורים ישים אל לבו לקיים מאמר זה"ק להיות ממארי דחושבנא דהיינו לעי' חשבון עם נפשו מכל המחשבות והדיבורים והמעשים שחלפו ועברו מיום היותו עד היום הזה אם היו כולם מצד הקדושה או מצד המומאה ר"ל דהיינו כל המחשבות והדיבורים והמעשים אשר לא לה' המה ולרצונו ולעבודתו שזהו פי' לשון ס"א כנ"ל [בפ"ז] ומודעת זאת כי כל עת שהאדם מחשב מחשבות קדושות נעשה

מרכבה

ליקוטי אמרים לז

מרכבה בעת זו להיכלות הקדושה שמהן מושפעות
מהשבות הללו וכן להפך נעשה מרכבה טמאה בעת
זו להיכלות המומאה שמהן מושפעות כל מחשבות
רעות וכן בדבור ומעשה. עוד ישים אל לבו רוב
חלומותיו שהם הבל ורעות רוח משום שאין נפשו
עולה למעלה וכמ"ש מי יעלה בהר ה' נקי כפים וגו'
ואינן סמרי'ן בישין אתיין ומתדבקן ביה ומודעין ליה
בחלמא מילין דעלמא וכו' ולזמנן דחייכן ביה ואחזיאו
ליה מילי שקר וצערין ליה בחלמיה כו' כמ"ש בזהר
ויקרא [ד' כ"ה ע"א וע"ב] ע"ש באריכות. והנה כל מה
שיאריך בעניינים אלו במחשבתו וגם בעיונו בספרים
להיות לבו נשבר בקרבו ונבזה בעיניו נמאס ככתוב
בתכלית המיאוס ולמאס חיו ממש הרי בזה ממאס
ומבזה הם"א ומשפילה לעפר ומורידה מגדולתה וגסות
רוחה וגבהותה שמגביה את עצמה על אור קדושת
נפש האלהית להתשיך אורה. וגם ידעים עליה בקול
רעש ורוגז להשפילה כמאמר רז"ל לעולם ירגז אדם
יצ"ט על יצ"ד שנאמר רגזו וגו' דהיינו לרגזו על נפש
הבהמית שהיא יצרו הרע בקול רעש ורוגז במחשבתו
לומר לו אתה רע ורשע ומשוקץ ומתועב ומנוול וכו'
ככל השמות שקראו לו הבמינו ז"ל באמת עד מתי
תסתיר לפני אור א"ס ב"ה הממלא כל עלמין היה הוה
ויהיה בשוה גם במקום זה שאני עליו כמו שהיה
אור א"ס ב"ה לבדו קודם שנברא העולם בלי שום
שינוי כמ"ש אני ה' לא שניתי כי הוא למעלה מהזמן
וכו' ואתה מנוול וכו' מבחיש האמת הנראה לעינים
דכולא קמיה כלא ממש באמת בבחי' ראייה דושיית.

והנה

ליקוטי אמרים

והנה על ידי זה יועיל לנפשו האלהות להאיר עינה
 באמת יחוד אור אין סוף בראייה חשיית ולא בחי'
 שמיעה והבנה לבדה כמ"ש במ"א שזהו שרש כל
 העבודה והמעם לפי שבאמת אין שום ממשות כלל
 במ"א שלכן נמשלה לחשך שאין בו שום ממשות
 כלל וממילא נדחה מפני האור וכך הם"א אף שיש בה
 חיות הרבה להחיות כל בעלי חיים הטמאים ונפשות
 אומות עכו"ם וגם נפש הבהמית שבישראל כנ"ל מ"מ
 הרי כל חיותה אינה מצד עצמה ח"ו אלא מצד הקדושה
 כנ"ל ולכן היא בטלה לגמרי מפני הקדושה כביטול
 החשך מפני האור הגשמי רק שלגבי קדושת נפש
 האלהית שבאדם נתן לה הקב"ה רשות ויכולת להגביה
 עצמה כנגדה כדי שהאדם יתעורר להתגבר עליה
 להשפילה ע"י שפלות ונמיכת דחו ונבוזה בעיניו נמאם
 ובאתערותא דלתתא אתערותא דלעילא לקיים מ"ש
 משם אודיך נאם ה' דהיינו שמסידה מממשלתה
 ויכלתה ומסלק ממנה הכח ורשות שנתן לה להגביה
 עצמה נגד אור קדושת נפש האלהית ואזי ממילא
 בטילה ונדחית כביטול החשך מפני אור הגשמי. וכמו
 שמצינו דבר זה מפורש בתורה גבי מתגלים שמתחלה
 אמרו כי חזק הוא ממנו אל תקרי ממנו כו' שלא האמינו
 ביכולת ה' ואח"כ חזרו ואמרו הננו ועלינו וגו' ומאין
 חזרה ובאה להם האמונה ביכולת ה' הרי לא הראה
 להם משרע"ה שום אות ומופת על זה בנתיים רק
 שאמ' להם איך שקצף ה' עליהם ונשבע שלא להביאם
 אל הארץ ומה תועיל זה להם אם לא היו מאמינים
 ביכולת ה' ח"ו לכבוש ל"א מלכי' ומפני זה לא רצו כלל
 ליכנס

ליקוטי אמרים לח

ליכנס לארץ אלא ודאי מפני שישראל עצמן הם מאמינים בני מאמינים רק שהם"א המלוכשת בגופם הגביה עצמה על אור קדושת נפשם האלהית בגסות רוחה וגבהות' בחוצפה בלי טעם ודעת ולכן מיד שקצף ה' עליהם ודרעים בקול רעש ורוגז עד מתי לעדה הרעה הזאת וגו' במדבר הזה יפלו פגריכם וגו' אני ה' דברתי אם לא זאת אעשה לכל העדה הרעה הזאת וגו' וכשישמעו דברים קשים אלו נכנע ונשבר לבם בקרבם כדכתיב ויתאבלו העם מאד וממילא נפלה הם"א מממשלתה וגבהותה וגסות רוחה וישראל עצמן הם מאמינים ומוזה יכול ללמוד כל אדם שנופלים לו במחשבתו ספיקות על אמונה כי הם דברי רוח הם"א לבדה המגביה עצמה על נפשו אבל ישראל עצמן הם מאמינים בו' וגם הם"א עצמה אין לה ספיקות כלל באמונה רק שניתן לה רשות לבלבל האדם בדברי שקר ומרמה להרבות שכר בפיתוי הזונה לבן המלך בשקר ומרמה ברשות המלך כמ"ש בזה"ק:

פרק ל עוד זאת ישים אל לבו לקיים מאמר רז"ל
והי שפל רוח בפני כל האדם. והי באמת לאמיתו בפני כל האדם ממש אפי' בפני קל שבקלים. והיינו ע"פ מארז"ל אל תרץ את תבידך עד שתגיע למקומו. כי מקומו גורם לו לחצוא להיות פרנסתו לילך בשוק כל היום ולהיות מיושבי קרנות ועיניו רואות כל התאוות והעין רואה והלב חומד ויצח בוער כתנור בוערה מאופה כמ"ש בהושע הוא בוער כאש להבה וגו'. משא"כ מי שהולך בשוק מעט וחוב היום יושב בביתו וגם אם הולך כל היום בשוק יכול להזהר